

Motion till riksdagen

1987/88:Ju42

av Lars Werner m. fl. (vpk)

med anledning av prop. 1987/88:143 om ändring i brottsbalken m. m. (förverkande av hjälpmedel vid skadegörelse m. m.)

Regeringen föreslår i propositionen dels att polisen skall få rätt att kroppsvisitera medborgare för att leta efter föremål som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott om innebär skada på egendom, dels regler om förverkande av dylika föremål. Som motiv anförs att det s. k. klottret i ökad omfattning har drabbat allmänna samfärdsmedel och olika offentliga platser.

Enligt 2 kap. 6 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot kroppsvisitation. Regeringens förslag innebär en mycket allvarlig inskränkning av detta skydd. Detta understryks i lagrådets yttrande över regeringens ursprungliga lagförslag. Lagrådet avstyrker därför förslaget om kroppsvisitation för att söka efter föremål som kan användas för skadegörelse på egendom. Lagrådets avslag måste ses som en mycket allvarlig markering.

Förslaget innebär dessutom att rättssäkerheten ytterligare åsidosätts. Polisen kommer ju själv att få avgöra om kroppsvisitering skall ske. Vilka kommer att utsättas för polisens misstankar? Räcker det med att man är ung, har en viss klädsel eller frisyr? Ungdomar utsätts redan i dag för övergrepp från polisens sida. Regeringens förslag kan tas som en legitimering av dessa övergrepp.

S. k. klotter förekommer av olika orsaker. I viss utsträckning är det ett för dagen populärt sätt att ge uttryck för de spänningar man som ung upplever i processen att bli vuxen. Den typen av klotter går det att komma till rätta med genom de åtgärder vi föreslår i motion med anledning av proposition 1987/88:135. Utvecklingen har visat att det går att komma till rätta med denna typ av klotter utan att tillgripa hårdare lagstiftning. En märkbar förändring har redan skett i t. ex. Stockholm.

Det förekommer emellertid en annan typ av "klotter" som är ett sätt att uttrycka sin politiska mening i olika frågor. Det kan vara fråga om tankvärda sentenser som skrivs på väggar och plank eller större målningar. Dessa utförs av ungdomar som funderar mycket över utvecklingen i samhället men saknar ekonomiska medel att annonsera. De har inte heller tillgång till massmedia.

Detta engagemang som ungdomar har för samhället och för framtiden bör uppmuntras. Kommunerna kan sätta upp stora plank där det är fritt fram för medborgarna att framföra sina åsikter. Det bör också vara tillåtet att göra stora tillfälliga målningar på för ändamålet lämpliga trista betongmurar.

Tyvärr visar händelser i Stockholm under de senaste åren att det finns en tendens att försöka kväsa ungdomars politiska engagemang. Vi tänker då på polisens hänsynslösa ingripanden vid bostadsdemonstrationer och demonstrationen i samband med Nancy Reagans besök. Ungdomar omhändertogs urskillningslöst och kördes i SL-bussar till häktet, där de utsattes för kränkande behandling och förvarades utan att få möjlighet att ta kontakt med sina föräldrar. Många ungdomar har nu fått en rädsla att genom demonstrationer ge sin politiska mening till känna och har därigenom passiviserats. Det är synnerligen allvarligt att ungdomar skräms till att avstå från en i lag skyddad rättighet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår de av regeringen föreslagna lagändringarna.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ungdomars rätt och möjlighet till politisk verksamhet.

Stockholm den 11 april 1988

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)